

NIESNASKA (51) *sb f*

niesnaska (44), **nieznaszka** (4), **niesnażka** (1), **niesnacka** (1), **nieznaska** (1); *nieznaszka BielŻyw, KwiatKsiąż; niesnażka KochFrag; niesnacka ReszHoz; nieznaszka : nieznaska StryjKron (2:1).*

Zawsze w pisowni łącznej.

e oraz pierwsze a pochylone.

sg G niesnaski (2). ◇ A niesnaskę (1). ◇ pl N niesnaski (21). ◇ G niesnasek (3) BielKron, KwiatKsiąż, KochFrag, niesnask(o)w (2) SkarJedn, SkarKaz. ◇ D niesnask(o)m (1). ◇ A niesnaski (20). ◇ I niesnaskami (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI i XVIII w.

1. *Różnica zdań, spór, niezgoda, zatarg, zwada, sprzeczką, kłótnia, nieporozumienie, zamieszanie, rozruchy; dissensio, rixa, seditio, sonitus PolAnt; inconstabilitio Vulg; inimicitia, invidia, malevolentia, odium, simultas Cn [w tym: pl (48)] (50) : Thákci zawnzdy mądrość tego światá mowi ktora nie inego nie rádži [...] iedno áby tylko ty docześne niefnaski nie były. BibRadz II 77b marg; Abowiem fię nam obawiác potrzebá/ áby nas nie obwiniono o niefnaskę dnia dżiliefyżego BibRadz Act 19/40; to wino było wolno káždemu ile chciał pić/ fkd fię wiele niefnasek ftáło: ábowiem vboftwo popiwfy fię/ walki miedzy łobá wżczęli/ nieieden thyle krwie pozbył ile winá wypił BielKron 331, 58 marg; á podatki też bárzo máłe fży z onych kráin dla niefnaski/ y dla mordu ktorego on był powodem BudBib 1.Mach 3/29; Bo kto będzie niezgodną bráciá iedną y krocił/ gdy iáko ludzie do niefnaskow (bez ktorych żywot tęn być nie może) przydą? Dwa fię plebani powadzą/ ieden ie Bifkup porowna: Dwa fię Bifkupi pogryzą/ ieden ie Arcybifkup zgodzi. SkarJedn 60; iednák w to vgodził/ Ze do dáfżych niefnażek drógę był zágrodził. KochFrag 43; Vżycz łálki obfitości: Oddal niefnaski trofkliwe/ Ziednoczenie day fżeżęśliwe. LatHar 37.*

niesnaska około czego (1): bo iáko ná częftá niemoc potrzebá częftęgo lekarftwá: tak też ná ty częfté niefnaski około Wiáry/ potrzebá ty fprawy częfto przypominác BiałKat 116.

niesnaska o co (1): Przetoż to ieft iáśniey opowiedziano/ oco więftze niefnaski vrość miály SkarJedn 9.

niesnaska z kim (3): Niefnaski z S. Ianem Chryzostomem. SkarŻyw 455 marg. Cf »w niesnaski zaść«.

niesnaska miedzy kim (i kim) (13): GliczKsiąż Cv; A tho gdy rzekł/ wnet fię wżczęły niefnaski miedzy Fáryzeufzmi/ y Sáduceufzmi BibRadz Act 23/7, Deni 2 arg, 4.Esdr 15/16, II 93a marg; áni thego śćirpiá/ áby miedzy poddánymi była przyiaźń/ fpołká/ ábo towarzyftwo: ále będą woleć widzieć miedzy nimi niefnaski/ niechęci/ y nienawiści Górndworz Gg6; SkarŻyw 310; Bo w ten czas roftyрки były wielkie [...] miedzy Synem iego Wafilem/ y Wnukiem Dimitrem/ około Stołcá Wielkiego Xięftwá Mołkiewfkiego/ y miedzy infzym pólpolftwem/ y Boiáry Mołkiewfkimi/ wielkie nieznafzki. StryjKron 697, 308; ReszPrz 30; ReszHoz 132; WujNT 583 marg; SkarKazSej 671b.

niesnaska w czym (1): Lacwie się dowiędz/ gdzie takie niefnaski w wykładzie piłmá fą BiałKat 118v.

niesnaska czyja [w tym: G sb (2)] (2): Niefnaski hardych fą zwyłaniem krwie/ á fwary ich ciężkie ku fłuchániu. BibRadz Eccli 27/15, Is 25/5.

W *połączeniach szeregowych* (8): z których [gadek] nie inego nie roście/ iedno roznice/ zwady/ niefnalki/ iáko nas z tego przeŝtrzega Apoŝtoł S. *BibRadz* *4; *GórnDworz* Gg6; *GrzegŚm* 32; Przegląda teŝ zálie pokoy miedzy ludźmi/ miedzy ŝtany/ ŝkąd roŝterki kłopoty á rozliczne niefnalki roŝtą/ á czáfem ŝie y krew rozlewa. *RejZwierc* 141; okrom ktorego [Piotra rzymskiego] rozdziały/ niefnalki y rozerwania być muŝą *SkarJedn* 153; Ná koniec ŝwary y niezgody/ y práwne niefnalki ŝpráwiedliwymi wynaláki kończył. *SkarŻyw* 31; A iáwneć ŝá vczynki ciáá/ ktore te ŝá; (*marg*) cudzoŝtoŝwo. (-) porubŝtwo/ nieczyŝtoŝć/ niewŝtydliwoŝć wŝzeteczeńŝtwo: báwochwáłŝtwo / czárowanie (*marg*) trucizny. (-)/ nieprzyiáŝni/ ŝwary/ zawiŝci/ gniewy/ niefnalki/ roŝtyrki/ kácerŝtwá [*inimicitiae, contentiones, aemulationes, irae, rixae, dissensiones, sectae*] *WujNT Gal* 5/20, 583 *marg*; [yŝeŝmy wŝyŝtkie krzywdy, roŝnoŝczy, nyeprzyáŝny, nyefnalŝky, y roŝthyrky, chtore Yakub ku Balcerowy myecz myenyl, za przychylnym zezwolenym obu dwu ŝtron [...] ale przefŝ ŝpofŝob yednaczkysy vŝofzyly, vgodzyly, vthlumyly. *ZapWpol* 1547/77].

W *porównaniu* (1): Vŝmierzyŝ niefnalki niepoboŝnych iáko gorácoŝć ná mieyŝcu ŝuchem *BibRadz Is* 25/5.

W *charakterystycznych połączeniach*: *niesnaski doczeŝne, nieugaszone, troskliwe, wielkie, więtsze* (3), *wnętrzne* (2); *przyŝć do niesnasek; niesnaski wszczáć, zaczynáć*.

Zwroty: »ugasić niesnaski« (1): iefŝ ŝeđzia ieden/ ma ŝwoie vrzędniki y poruczники widome/ ktorzy porównáć wŝytko/ y vgáŝić niefnalki miedzy ŝwemi mogá. *SkarKazSej* 671b.

»uŝmierzyć (*a. uŝmierzáć*), uspakajáć, uskromić niesnaski« = *sonitum humiliare PolAnt* [*szyk zmienny*] (4:1:1): Człowiek gniewliwy wŝczyná zwady/ ále ten ktory iefŝ ćierpliwy vŝmierzá niefnalki [*guiescere faciet lites*] *BibRadz Prov* 15/18, *Is* 25/5; *BielKron* 186v [2 r.], 221; po miáŝtách wielkich nieugáŝzone niefnalki y buntowánia miedzy ŝáŝiady vŝpakaiáł. *SkarŻyw* 310.

»w niesnaski záŝć (*a. zachodzić*) [z *kim*]« [*szyk zmienny*] (2): *SkarJedn* 60; Lepiey/ iáko Apoŝtoł mowi/ y krzywdy ćierpieć/ niŝli w niefnalki iákie z brátem záchodzić. *SkarKaz* 209a.

Wyrażenie: »nieprzystojne i złoŝciwe niesnaski« (1): ktory [*koŝciól*] teraz nieprzyŝtoynymi y złoŝciwemi niefnalkámi ŝzárpáią y rozŝypuią *BibRadz* *5.

Szeregi: »niesnaski i bunty (*a. buntowania*)« (2): ktorzi będąc niezgodni miedzy ŝobą/ wŝczynáliby niefnalki y bunty [*factioms excitarent*] á nie mogliby ničzym roŝkázowánem ábo pánowánem być pohámowáni. *ModrzBaz* 25; *SkarŻyw* 310.

»niesnaski i niestwornoŝci« (1): Vmárl ná Krol táki/ ktory [...] máiádz rozmáite niefnalki/ y niestwornoŝci/ oto nas wŝyŝtkich/ w zdrowiu/ w pokoiu/ [...] wcale záchował *BialKaz* H3.

»niezgody i (domowe) niesnaski« [*szyk 4:1*] (5): *BibRadz Deut* 2 *arg*; *BialKat* I; Roku 1297. wielka niezgodá y nieznaŝki záczęły ŝię miedzy mieŝzczány Rigenŝkimi z iedney ŝtrony/ á miedzy Miŝtrzem y Brácią Domu Niemieckiego z drugiey ŝtrony w Liflanciech *StryjKron* 308, 335; áby miedzy ludźmi rozerwania/ herezyi y kácerŝtw/ ktore ŝá mátką niezgody y niefnalkow/ nie było. *SkarKaz* 638b. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*]

»rozerwanie i niesnaski« (1): mieniáć go być przyczyńcá iákiego rozerwania y niefnalki *LubPs* O3. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*]

»rozterki a niesnaski« (1): łami łoby myerzną/ fráfuyą fie/ y roftą myedzy nimi rofterki á nyefnałki ná káždy czás y godzinę *GliczKsiąż Cv.* [*Ponadto w połączeniach szeregowych 3 r.*]

»walki i niesnaski« (1): Opowiada walki y niefnałki ktore miały być między Krolmi Syriyfkimi. *BibRadz Dan 11 arg.*

»waśni i niesnacki« (1): Náyduie fię też dofyć ludzi pobożnych/ ktorzy gdy obaczą że fię między kim iákie wafni y niefnacki mnożą/ zárázem do łtron obudwu chodzą [...] łtaranie czyniac/ iákoby fię poiednawfzy/ w pokoiu á w miłości chrześciójánłkiey z łobą mięszkáli *ReszHoz 132.*

»niesnaski i zgorszenia« (2): y też ktore przez lift łwoy do Rzymiánow piłzac z wielkim áffektem łálutuie/ gdzie ich też pilno profi/ áby pilnie dogłádali tych ktorzy niefnałki y zgorłzenia [*dissentiones et offencula Vulg Rom 16/17; rozruchy y pogorłzenia WujNT*] czynili przeciw tey náuce ktoreyieście fię práwi náuczylu *ReszPrz 178, 178.*

»nieznaszki a zwady« (1): y yzeby woylko proznuiące od nieznalzek á zwad tym łpofobem odwracał. *KwiatKsiąż P3v.* [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*]

2. Błęd, wada, grzech (1) :

Szereg: »nieznaszki abo plugawości« (1): ktoremu [*Jowiszowi*] oni w łkładaniu łwym przypifuią fryie, czudołoftwa y infze nieznalzek abo plugawości rozmaite ktorych bez zapyrzenia nikt wyrzec nie może. *BielŻywGlab nlb 12.*

3. [*Defekt, skaza, szkoda:* bowiem wilgotność łtáienna z gnoi u pochodząca gdy przypadnie ná nogi mokre/ tedy ciepłością łwą zbiera wilgotność złą w nogi kołłkie y czyni w nich gruczóły/ guzy y infzych wiele nieznalzek łzkodnych. *Cresc 1571 520 (Linde).*]

Synonimy: 1. kłotnia, niestworność, niezgoda, poswarek, roznica, rozruch, roztyrk, spor, swar, waśń, zajście, zamieszanie, zamieszka, zwada; 2. błęd, grzech, wada; 3. brak, defekt, skaza, szkoda.

AKtt